

ŠTITELJ! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina. V teh časih splošnega pomanjkanja, potrebujemo list Vaše imeti naročnino. Če nimate, prosimo, da jo dobite. Če nimate, prosimo, da jo dobite. Če nimate, prosimo, da jo dobite.

GLAS NARODA

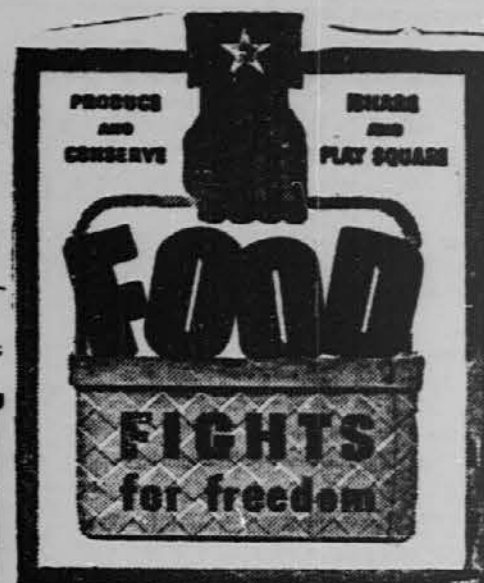
List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 109 — Štev.

VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 5, 1944 — PONEDELJEK, 5. JUNIJA, 1944

ZAVEZNIKI VKORAKALI V RIM

Peta armada je v nedeljo zvečer vkorakala v Rim in osvobodila prvo evropsko glavno mesto, ki so ga držali Nemci. — Zadnje nemške straže v velikem neredu beže proti severu od mesta.

Časnikarski poročevalci poročajo, da je mesto 95 odstotkov nepoškodovano; zavezniški aeroplani so poškodovali samo železniške postaje in železniške proge.

Pozno ponoči je pričela po Via Casilina prihajati v Rim angleška osma armada in je skupno s peto armado takoj pričela zasledovati bežeče Nemce. Zavezniški vojniki se niso ustavili v zavzetem mestu, da bi obhajali veliko zmago, temveč so dobili povelje, da naj zasledujejo sovražnika in ga vrnijo.

Rim je bil očiščen Nemcev ob 9.15 zvečer (3.15 popoldne po našem času), ko je bil na trgu pred Italijansko narodno banko v neposredni bližini Trajanovih stebrov razbit nemški izvidni avtomobil.

Peta armada je prikorakala v Rim po Via Casilina skozi predmestje Centocello, ki je poznano po svojem velikem letališču. Infanterija je z nasajenimi bajoneti oprezno prihajala v mesto, kajti dva razbita Sherman tanka, ki sta vozila v mesto pred njo, sta bila zadostno svarila pred sniperji.

Nemci so se začetni postavili v bran tik pred mestnimi vrati in general Mark W. Clark je čakal tri ure, da se umaknejo, kajti feldmaršal Kesselring je v soboto ob 11 dopoldne razglasil Rim za odprto mesto.

Ko se niso hoteli umakniti, je general Clark ukazal silovit protitankovni ogenj. Nato je peta armada vdrla v mesto in ga pričela čistiti sovražnika.

Bežeča nemška armada po cestah proti severu iz Rima je popolnoma na milost in nemilost izročena zavezniškim aeroplanom, ki jo neusmiljeno bombardirajo in obstreljujejo. Samo tokom prvega dne so razbili nad 600 nemških trukov in drugih vozil. Trupne nemške armade se gnetejo po cestah na

razdaljo 50 milj do jezera Bolsena. Peta armada je vkorakala v Rim skozi Porta Maggiore (gl. vrata) ob jugovzhodnem robu mesta. Ostale zavezniške čete so si priborile pot čez tovrstno železniško postajo Ostiense, južno od vrat sv. Pavla, kjer je glavni vhod v mesto od juga in samo četrt milje od Venecije palače, kjer je Mussolini imel svoje urade.

Padec Rima je prišel nepričakovano naglo, ko so ameriški tanki razbili zadnjo nemško armado pred Rimom v Albanskih gorah. Zadi. jo razdaljo 15 milj je zavezniška armada prehodila v 24 urah in prodiranje je bilo tako naglo, da je bilo mnogo posameznih nemških oddelkov odrezanih od glavne armade. Najhušji boji so bili v delavskem predmestju, kjer so se Nemci branili od hiše do hiše. Ko so zavezniški v soboto proti večeru obšli nemške utrde na južnem koncu Albanskih gor in obenem udarili čez gore, so se razkropili po planjavah pred Rimom, nato pa so vdorili naravnost proti večnemu mestu.

Tekom dneva je bilo vjetih nad 1000 Nemcev, drugi pa se skušajo rešiti čez Tiber, ki se 17 milj jugozapadno od Rima izliva v Tirensko morje. Ko je zavezniška armada pričela prihajati v Rim sta zavezniški vrhovni poveljnik v Sredozemlju general sir Harold R. L. G. Alexander in maršal Badoglio po radio pozivala narod, da naj pusti ceste odprte, da bo zavezniška armada mogla tem hitreje zasledovati bežeče Nemce.

PODIVJAN BIK UBIL DVA BRATA

Na Ames Dairy Farmi v North Babylon, L. I., ki je last 41 starega George Amesa in njegovega 35 let starega brata Hawleya, je zdivjal domači bik in oba brata razmesaril z rogovi in pomandral z nogami.

29 let stari Edward Meier, ki je videl, da je bik všel iz pašnika, ga je hotel pognati nazaj in se je bik zagnal v njega in mu z rogovi razparil trebuh. Meier je sosedni farmer.

Po telefonu so bili obveščeni državni policisti in dva policista sta se kmalu pripeljala in sta bika vstrelila.

Bik je v svojem pohodu tudi razpršil kakih 100 ljudi, ki so bili na pikniku v Belmont State Parku.

Kako se je dogodila tragedija, ni popolnoma jasno, toda policija je mnenja, da sta brata George in Hawley ob šestih zjutraj pomozla krave, naložila mleko na truk, nato pa sta odprla hlev in spustila krave na pašo. Bik je na kak način všel in brata sta ga hotela zopet pognati v hlev, tedaj pa ju je napadel in zadušil.

Meier se je po Phelps Road peljal s trukom, je zagledal bika in ga spoznal, da je s farma bratov Ames. Stopil je s truka

in hotel žival pognati skozi odprta vrata na pašnik, bik pa se zaletel vanj in ga predrl z rogovi, nakar na Meier skočil na truk in se odpeljal na Amesovo farmo, kjer so že bili državni policisti. Policista Cherry in Wayner sta se naglo odpeljala po cesti in sta našla bika, kako je ježno s parklji razkopaval zemljo. Takoj sta pričela nanj streljati, bik pa je zdirjal čez cesto naravnost v park, kjer se je že nabralo kakih 100 piknikerjev, ki so se razkropili na vse strani in se skrili za drevje. Bik je bil slednjič ubit, ko je dobil 35 krogel iz revolverjev.

Meierju so v bolnišnici zašili rano in zdravniki pravijo, da njegove poškodbe niso nevarne.

Rusi odbili nemški vpad

Nemci so pri Jasiju na Rumunskem pričeli z napadi s tanki, toda Rusi so vse napade odbili in Nemci so imeli težke izgube.

DR. ŠUBAŠIČ HVALI MARŠALA TITA

Dr. Ivan Šubašič, novi jugoslovanski ministrski predsednik, namerava prihodnje teden odpotovati v Bari, da prične pogajanja z zastopniki maršala Tita in je prvi jugoslovanski minister, ki je izrekel pohvalne besede o voditelju osvobodilne vojske.

Dr. Šubašič, ki je v petek od kralja Petra sprejel nalogo in s popolnim odobravanjem Združenih držav in Anglije, da sestavi novo vlado, — je rekel, da je popolnoma prepričan, da bo maršal Tito zadovoljen z njegovo prijateljsko ponudbo.

Predno je prevzel nalogo sestaviti novo jugoslovansko vlado, se je dr. Šubašič posvetoval z ministrskim predsednikom Churchillom in vnanjim ministrom Edenom.

„Po mojem mnenju,“ je rekel dr. Šubašič, „Tito ni tiste vrste mož, ki kaj misli o sebi, in ki bi se boril samo za svoj prestiž.“

Te njegove besede so precej brdsko zadele one jugoslovanske kroge, ki niso zadovoljni s Churchillom, ki je rekel nekaj dobrih besed o maršalu Titu.

Dr. Šubašič je rekel, da se s Titom ne bosta sestala kot kraljevaš in komunist, temveč kot

dva Hrvata, ki sta oba prišla iz kmetijske hiše.

Popolnoma je uverjen, da bodo pogajanja s Titom uspešna, kajti oba sta izšla iz istega naroda in sta se borila za isti narod, o katerem tako pohvalno govore taki veliki državniki, kot so predsednik Roosevelt, Churchill, Stalin in Wallace.

„Ako je Tito mož, kakoršnega si predstavljam,“ je rekel dr. Šubašič, „da misli na jugoslovanski narod, mora želeti, kar želi narod — to je, narodna svoboda in demokracija.“

Angleška vlada je dr. Šubašiču dala na razpolago vsa sredstva, da more občevariti z zastopniki maršala Tita v Barju in da prične razgovore. Šubašič pravi tudi, da bo s pomočjo ruske in angleške misije mogoče dobiti tudi Mihajlovičeve zastopnike, da se sestanejo z njim.

PODPREDSEDNIK WALLACE V SIBIRIJI

Podpredsednik Združenih držav Henry Wallace, ki je na poti na Kitajsko, se je na svojem potovanju po Sibiriji vstavljal v Irkucku ter je večji skupini Rusov govoril v ruskem jeziku in rekel, da je neobhodno potrebno tesno sodelovanje med Združenimi državami in sovjetsko unijo, da bo na svetu ohranjen mir.

Wallace je govoril v operi in je med drugim rekel:

„Ljudje, rojeni na obsežnih, svobodnih krajih ne bodo trpeli krivice in tiranstva. Niti malo časa ne bodo živeli v sužnost. Sedaj, ko na obzorju že vstaja zarja poveljnega sveta, postaja jasno, da more le popolno sodelovanje med našima velikima deželama in našimi zaveznički zagotoviti svetu trajni mir in pravi razvoj.“

Svojim poslušalcem je podpredsednik rekel, da mora razvoj ameriškega severozapada, en „extra“ bond še ta teden!

Kanade, Aljaske in sovjetske Sibirije igrati veliko vlogo v povojni preobnovi sveta.

Wallace je povedal, da je prišel v Rusijo pred enim tednom in da je obiskal Uelkal-Sejmčan, Magadan in Komso-molsk ter se prepričal, kako se ruski narod z vsemi silami trudi, da razvije rudarstvo, tovarne za aeroplane in plavže in to pilnice.

Podprite vpad — — — kupite „extra“ bond še ta teden!

AMERIŠKE BOJNE LADJE NA PACIFIKU

Ameriške bojne ladje vseh vrst, med njimi tudi večje oklopnice, so zasidrane v pristanišču na Kwajalien otoku, nekdanji japonski mornarški luci na Marshallovem otočju.

Titov glavni stan zavzet

Nemci so zbrali za ofenzivo v Bosni štiri divizije. — Ameriški bombniki so prišli Osvobodilni armadi na pomoč in so prizadeli sovražniku zelo velike izgube.

Iz partizanskih virov prihaja poročilo, ki pravi, da so nemške padalne čete, ki so se pripeljale z drsalnimi aeroplani, zavzele glavni stan maršala Tita 25. maja, toda Tito je še pravočasno pobegnil.

Napad na glavni stan maršala Tita, kot pravi neko poročilo, je osebno vodil feldmaršal Erwin Rommel.

Maršal Tito je pobegnil v gore z majorjem Randolphom Churchillom, sinom angleškega ministrskega predsednika Winston Churchilla in z vsemi zavezniškimi častniki, ki so deljeni Titovemu glavnemu stanu.

Vjeta sta bila vojna poročevalca John Talbot in Stojan Prebričević ter dva fotografa, toda Prebričević se je posrečilo pobegniti, ko so partizani napadli Nemce.

Ob 6 zjutraj 25. maja so Nemci Titov glavni stan napadli blizu Drvarja, 70 milj severno od Spite s Stukami strmoglavci. Za njimi so naglo prileteli drsalni aeroplani s padalci in so skupno z ostalo nacijsko armado takoj prešli k napadu s tanki v prvi vrsti. Bitka je nato trajala celo noč in ves naslednji dan in Nemci so z drsalnimi aeroplani stalno dobivali nove čete.

Titovi partizani so prvo noč zavzeli nekaj ozemlja, toda naslednjega dne so Nemci z oklopnimi četami vdrl v Drvar, zavzeli letališče Petrovac, 14 milj proti severu in so bombardirali več krajev v okolici.

Partizanski armadi so prišle na pomoč ameriške letalske trdnjave in angleški bombniki, 26. maja so bombniki dvakrat leteli čez Jadran in so bombardirali koncentracije nemških čet na devetih krajih. Drugi bombniki so napadli vojaške transporte in letališča, s katerih so

se dvignile padalne čete. Ena skupina bombnikov je bombardirala nemški vojaški vlak in sto nemških vojakov je viselo skozi okna, drugi pa so bili raztreseni ob železniški progi.

Nemška armada, ki je imela zavzeti Titov glavni stan, je stela štiri divizije. Nemci so vdarili od Bihaća, 40 milj proti severozapadu, od Banjeluke, 48 milj proti jugovzhodu in od Livna, 50 milj proti jugovzhodu in so skušali zajeti Titov glavni stan in zavezniške vojaške misije. Po zraku pa se je pripeljala cela divizija nemških vojakov.

Maršal Tito je s svojim štabom odpotoval eno uro pred nemškim napadom in se je umaknil v Dinarske Alpe, kjer je partizanom poznana vsaka steza. Tito je imel svoj glavni stan urejen tako, da ga je bilo mogoče v pol ure premestiti.

Angleška misija, ki je izvedela, da Nemci zbirajo močno armado v bližini, se je umaknila že več dni prej. Pravočasno sta se umaknili tudi ruska in ameriška misija, časnikarske poročevalce in fotografe pa so Nemci zalotili v mestu in niso mogli pobegniti.

PORTUGALSKI BEGUNSKI PARNIK JE BIL VSTAVLJEN

V petek prejšnjega tedna je nemška podmornica vstavila portugalski parnik, ki je vozil vojne begunce, 600 milj od obale Bermude in je ukazala, da vsi potniki in mornarji gredo v rešilne čolne in bo njihov parnik (Serpa Pinto) torpediran. Ko so bili že vsi v čolnih, je poveljnik podmornice iz Berlina po radio prejel povelje, da naj pusti parnik pluti dalje.

Parnik je nato odplul v Philadelphia, od koder je bilo naznanjeno, da so naselniške oblasti dovolile 74 Kanadčanom se izkrcati in so se odpeljali proti Kanadi. Še nekaterim drugim beguncem je bilo dovoljeno iti na suho, večina njih pa je ostala na parniku, kjer jih bodo preiskale naselniške oblasti.

Na parniku Serpa Pinto je bilo 20 Amerikancev, med njimi 20 žensk.

Hitler ne pozna usmiljenja

Adolf Hitler je zavrnil prošnjo visokih nemških častnikov z generalom Ederhardom von Mackensonom na čelu, da bi pomilostil bivšega generala grofa Sponeka, ki ga je v februarju leta 1942 ponižal v prostaku. General Sponek je bil od generala Sponeka ponižan v prostaku pred

NAPAČNO POROČILO O VPADU

V soboto je neka mlada angleška telegrafistinja v londonskem uradu Associated Press se je nekaj vadila in v nekaj trenutkih je bilo po radiu po vseh Združenih državah in po republikah Južne Amerike raznešena vest, da so se zavezniške armade izkrcale v Franciji.

Poročilo je na nek čuden način šlo skozi celo omrežje cenzure in je dospelo v Ameriko. Telegrafistinja Joan Ellis se je vadila na stroju, o katerem je misljala, da je odrezan in je sporočila:

„Eisenhowerjev glavni stan naznanja zavezniško izkrcanje v Franciji.“

Naznanilo je prišlo v Severno in Južno Ameriko ob 4.39 popoldne.

Čez dve minute je prišlo drugo poročilo: „Uničite poročilo.“ In tistom je bilo naročeno, da naj ne objavi. Ob 4.44 je prišlo iz Londona drugo poročilo: „Poročilo ubito.“

V odmoru dveh minut pa je bilo poročilo razširjeno po vseh radijskih postajah v Ameriki in vstavljen so bile konjske dirke in baseball igre.

AMERIŠKI LETALCI V SOVJET. RUSIJI

V petek, 2. junija, so na nekoliko veliko letališče v Rusiji priletele ameriške letalske trdnjave in bodo bombardirale nemške vojaške naprave v vzhodni Evropi. Letališče se nahaja v nekem kraju, kjer so bili še pred nekaj meseci Nemci.

Letališče so več mesecev pripravljali ameriški in ruski inženirji in ruski delavci.

Žrtve plinskega zastrupljenja

Od 500 oseb, (prvotno je bilo poročano, da jih je bilo tisoč), ki jih je v četrtek prejšnjega tedna onamih klorov plin, ki je izhlapeval iz tanka na truku, ki je vozil po Flatbush Avenue v Brooklynu, jih je v bolnišnici še 51. Večraj jih je bilo iz raznih bolnišnic odpuščenih 20. Samo stanje dveh oseb je nevarno.

Živež za Rim že določen

Zavezniška kontrolna komisija je v sredo naznanila, da je bila za Rim že določena zaloga živeža, ki bo zadostovala za 20 dni za prebivalstvo Rima. Te zaloge bodo pričeli takoj razdeljevati, ko bo Rim zavzet.

Podatna poročila naznanjajo, da civilnemu prebivalstvu v Rimu silno primanjkuje živeža in da nekateri že naravnost stradajo.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Jackson, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN CANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 1-1243

Bodo-li Italjani sprejeli kralja?

Svobodni italjanski krogi v Londonu so 30. maja dejali, da je odvisna usoda monarhije v Italiji od tega, kako bo Rim pozdravil kralja Victor Emanuela in prince Umberto.

Če bodo Rimljani pozdravili kralja in njegovega naslednika kot moža, ki sta postavila svoja življenja v nevarnost, ker sta rešila deželo Mussolinija, bo ta sprejem gotovo imel vpliv po celi Italiji in bo utrdil kraljevsko moč.

Če pa, kar ni povsem nemogoče, bosta oba predstavnika savojske hiše sprejeta s prezirom in zasmehovanjem, ali pa bosta celo kamenjana, ker sta bila odgovorna, da je Mussolini imel moč celih 20 let, in potlačil deželo v katastrofo, tedaj bo bodoča pozicija "poročnika generala" kraljestva, prince Umberto, postala kaj nezavidljiva.

Povratak italjanske vlade v Rim, po mnenju tukajšnjih opazovalec, bo povzročil, da bodo tisti Italjani, ki so se zapeljani, videli svojo borbo proti Nemcem kot borbo narodnega osvobodjenja. Povprečnemu Italjanu je njegova vlada v Rimu vedno legalna vlada, katera nima tekmeča.

Zavezniški vohod v Rim bo poleg tega pomenil prvi stik s širokimi anti-fašističnimi masami in velikih italjanskih mest. Rimsko prebivalstvo, ki šteje 1,200,000 ljudi v mirnem času, z narastkom kakih milijon beguncev, bo samo ob sebi si jaje material za ljudski osvobodilni upor.

V italjski politiki bo to začetek nove dobe, ko se bo vlada povrnila v Rim. Vsi demokratični elementi v Italiji in izven nje bodo najbrže pristopili k svetu, ki bo ustanovljen po vzoru zbora v Alžiru. Tak zbor, če pridobi moralni prestiž in vpliv alžirskega, bo gotovo prepričal, da bi se protidemokratični elementi, ki se sedaj pripravljajo za povratak namesto Badoglio ob pripravnem trenutku, res vrnil.

Italjanski demokrati so prepričani, da bi tak svet igral veliko vlogo med prehodno dobo, čuvajoč italjanske svoboščine, dokler ne bodo italjanske mase severne Italije osvobodjene in pomagale pritisku proti reakcionarjem.

Londoni Italjani so mnenja, da bi morali zavezniški napraviti "velikodušno gesto" italjanskemu ljudstvu takoj ko bodo dosegli Rim. Oni niso specifični, kaj mislijo s to gesto, dejali pa so, da čeprav to ne bi bilo materialno veliko, bi to vplivalo kot moralni podvig, dajoc up za bodočnost, in ki bi imela globoke odmeve med masami. Namignili so, da bi ta poteza bila lahko obljuba popolne neodvisnosti in enakosti med narodi, ali pa več svobode italjanskih vojaških sil v borbi proti Nemcem.

Razlika v angleščini, katere govore Američani in Angleži

V Angliji, kjer je nekako dva milijona ameriških vojakov, se ti poslužujejo najraje domačih angleških izrazov, dočim so se Angleži dokaj hitro naučili ameriških, po domače skovanih besed. Tako pravijo naši vojaki "gasolin", sedaj "petrol", in Angleži imenujejo to dragoceno tekočino "gasolin".

Tovorni avto imenujejo sedaj Angleži "truck", in naši vojaki rubijo za take vrste avto, izraz "lorry". — Naši vojaki pravijo Nemcem "Jerry" in to ime so posneli tudi Angleži, kateri so do nedavno imenovali

Nemce, enostavno "fritz" in "Heinie".

Angleško nazdravljanje pri pičati, katero se glasi "cheers" so sedaj v Angliji spremenili v ameriško nazdravljanje "cheerio". Beseda "cheerio" tudi pomenja "good bye", "good-luck", "see you soon", itd. Naši vojaki v taboriščih v Angliji, ki morajo dajati obiskovalcem informacije, se sedaj vedno poslužujejo angleškega izraza "You can't miss it."

Običajni ameriški izraz "lousy", se sedaj sliši v Londonu ravno tako pogosto, kakor na newyorskem Times Square.

POLJSKO-AMERIŠKI KONGRES

V Buffalo, N. Y., se je vršilo prejšnji teden takozvano zasedanje A' poljsko - ameriškega kongresa, h kateremu je prišlo 2500 delegatov, ki baje zastopajo 6 milijonov Američanov poljskega izvora.

Pri kongresu so zahtevali popolni sprejem atlantskega čarterja in sicer v smislu, da ostanjejo po vsej meri Poljske, take, kakor so bile pred vojno, oziroma, da ostanjejo pokrajine, v katerih je pretežno večina prebivalstva ukrajinske narodnosti, še v nadalje, oziroma tudi po sedatnji svetovni vojni, del poljske republike.

Povsem naravno je, da ustanavljajo Američani, katerih neposredni predniki so prišli senkaj iz inozemskih krajev, organizacije po svojih etnografskih skupinjah. In ravno tako naravno je tudi dejstvo, da se temu ameriška demokracija nikdar ne protivi — kajti sa-

mo po sebi je umevno, da vsakdo lahko izrazi svoje sočuvstvo in z on narodnostjo, kateri dotičnik po krvi in svojih prednikih pripada, kajti na ta način se goji kar najboljšo prijateljstvo med raznoterimi narodi, oziroma med našo republiko in ostalimi narodi sveta.

Istodobno pa ima naša republika kot taka pravico zahtevati, da taki kongresi pred vsem upoštevajo koristi in dobrobit Amerike — in to mora biti glavni predpogoj vseh eventualnih zahtev Američanov, katerih neposredni predniki so se tukaj naselili bodisi iz gnotnih ali pa tudi političnih razlogov. Agitacija proti našim zaveznikom, oziroma proti Sovjetski Rusiji, bode brezdvomno postavila take "kongrese" v dvomljivo luč narodnega za grizenja, katero nikdar ne vodi do zaželenega cilja.

Slovenska Šola

v Brooklynu, N. Y.

Slovenska šola se zahvaljuje

Preteklo nedeljo je imela Slovenska šola v New Yorku svojo zaključno prireditev in učenci ter učence, kot tudi učitelje se žele vsem, ki so se prireditev udeležili in prispevali za šolo najlepše zahvaliti.

Posebna zahvala gre Mrs. Peshel, Mrs. Zaletel, Mrs. J. Svet, Mr. Krasna, Mr. Peshel, Mr. Ručigaju in Mr. Derganeu, za pomoč in sodelovanje s pripravo in za prireditev in na prireditvi sami.

Slovenska punčka je dobila Mr. Joe Zupancic, ki je dejal, da bo napravil zanj posebno stekleno omarico, v kateri bo punčka razstavljena na ogled vsakemu v Slovenskem domu v Brooklynu. — Mr. Zupancic nam vedno pomaga pri vsaki prireditvi z zastorom.

Kako popularna je bila naša punčka v slovenski narodni noši kaže to, da nam je prinesla \$50.— in dobili bi bili zanj najbrže še več, pa smo smatrali, da je cena zadostna. Drugič bomo imeli gotovo spet eno, malo večjo in tej bomo lahko doleteli kaj višjo ceno v srečkah.

Učenci in učence so svoje vloge povolno izvedli in spet pokazali, da znajo, če te hočejo prav lepo in čisto zapeti in spregovoriti v jeziku svojih staršev. Združena slovenska družstva naj se potrudijo tudi v bodočnosti, da bo Slovenska šola ostala stalna ustanova v naselbini.

Čas mi ne dopušča, da bi podrobno opisovala potek cele, ljubke prireditve, rečem le toliko, da je to bila res čisto slovska priredba in nič se nismo nikjer sposodili, to se pravi, na oder so prišli izključno samo naši učenci in učence, ki redno pohajajo v šolo. Slišali smo v solospetu Josephine Peshe, ki jo že dobro poznam in je zelo priljubljena med nami, a poleg nje pa je to pot nastopila tudi Josephine Svet, ki je pokazala, da poseduje prav lep sopran in tudi naša Helen Medved je korajžno prvič stopila na oder sama ter zapela pesem o zapaneku. Tako se naš mlad naraščaj vadi nastopanja na odrin s tem si pripravljamo in vežbamo bodoče talente, ki bodo pomagali vzdržati pri življenju naše kulturne in slične ustanove v naselbini.

V kratki spevoigrski so zape la po domače tudi naša že malo odrasla dekleta. To je bil nekakšen poskus prikazati kosček življenja, kot je bilo v naši stari domovini in prihodnjic se hočemo še malo več pomuditi pri prizorih, kot je bil ta.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.
Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Ž I V I IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

se potem sukali po podu vsi do najmlajših. Imeli smo v Domu za nekaj kratkih uric v resnici kosček vesele pomladi.

Pozdravljeni!

ANNA P. KRASNA.

POJASNILO

Čitatelji "Glas Naroda" ste brali v listu, da se sedaj lahko pišejo pisma svojem v domovino, potom apostolskega delegata v Washingtonu, vam naznanim sledeče: Jaz, spodaj podpisani nisem poverjen, da prejmem pisma od drugih, kakor od Slovencev iz nadškofije New York, nadškofije New York in škofije Brooklyn. Drugi oddaljeni se obrnite do svojih župnikov, da vam preškrbe formularje. Slovenci iz Greater New York in New Jersey se osebno ali pismeno obrnite na župni urad za formular. Se enkrat opominim, ne pošiljajte dolgih pisem in opis podrobnosti, samo 25 BESED sporočila. Ne sme se pisati, kdo je šel k vojakom, kje so sedaj sinovi, kaj delate, kje delate, kako je vreme, civilne in vojaške naprave. — Zapišite: samo domače novice!

Vsakemu sem na razpolago, da pomorem in svetujem, kako napisati pismo.

Rev. Pius Petric, ofm.

62 St. Mark's Place,
New York 3, N. Y.

SREBRNA POROKA

V Midvale, Ohio, sta John Bolon in njegova soproga Mary dne 17. maja obhajala 25. letnico zakonskega življenja ali srebrno poroko. Iz Clevelanda so prišli njihovi otroci, da skupno s starši obhajajo ta veliki družinski praznik. S seboj so prinesli vse jestvine, razna okrepila in cake. Ta dan je prišel domov tudi sin P. M. Se. Joseph Bolon, ki služi pri mornarici in je nastanjen v Norfolk, Va.

Tri hčere, ki so prišle iz Clevelanda so: Mrs. F. Zupancic, Mrs. S. Papesh in Mrs. Erwin Sedemian.

Roditelja John in Mary Bolon imata sedem otrok in vsi so jim za srebrni jubilej podarili srebrne dolarje.

RAZGLEDNIK

AMERIŠKO VRTNARSTVO

Ko so v srednjem veku prišli španski osvobodilci in roparji v Ameriko, bila je ameriška civilizacija stara dva tisoč let in je daleko nadkrijala evropsko "civilizacijo" o ne temne dobe. Poljedelstvo ameriških narodov je bilo kar najbolj razvito; poštni promet se je tukaj vršil po 24 ur na dan med vsemi pokrajinskimi narodov Aztekov, Maya in Inka in kar najlepše ceste so vodile iz enega kraja v drugi. Vse mesta in trgi so bili obdani z krasnim cvetjem, umetnimi jeziki in vodopadi, kajti tudi vrtarstvo je bilo mnogo bolj razvito, kakor v katerikoli evropskem kraju, in Američani so že pred tisoč leti udomačili cvetlice, katere so sedaj znane širom sveta.

Krasne cvetlice, imenovane "dahlije", so bile pred 150 leti v Evropi in ostalem svetu nepoznane. Dahlije so namreč domače cvetke, katerih prvotna domovina so gorske planote Mehike, in njihovo prvotno in edino pravo ime je — akoktli.

Dandanašnji krase te cvetlice vrtove Evrope, Avstracije, Nove Zelandije, Istočne Indije, in tudi pri nas v Zedinjenih državah jih goji vsakdo, ki razpolaga z vrtno kraj svoje hiše, kajti te cvetlice vspevajo povsodi, bodi si v goratih pokrajinah, kakor tudi ob morskem obrežju.

Neki Francisco Hernandez, ki se je mudil v Ameriki po nalogu španskega kralja Filipa II, da tako poroča o rastlinstvu in živalstvu Mehike, bil je prvi, ki je poročal evropski javnosti o dahlijah in leta 1789 dospela je prva pošiljatev semenja in korenin dahlij v Evropo, oziroma na Španijo. Istega leta je ravnatelj kraljevih vrtoev v Madridu poslal semena in korenine dahlij švedskemu botaniku, Andre Dahlu, po katerem so potem cvetlice akoktli, imenovale "dahlije".

POKAŽI JED, KI PREKAŠA KROMPIR!

Najvažnejša rastlina, ki je iz Amerike prišla v Evropo, pa je krompir, ki so ga španski in angleški raziskovalci, ki so po Kolumbu prihajali v Ameriko, spoznali kot zelo važno hrano in so ga pripeljali s seboj v Evropo v 16. stoletju. Le počasi so se ljudje privajali nanj, toda danes skoro ni mogoče misliti kakšnega obeda brez krompirja.

War Food Administracija je napisala nekoliko stvari o važnosti krompirja v vsakdanji hrani in sicer pravi:

Krompir smatramo kot eno najboljših jedi, ker nudi edinstveno kombinacijo snovi poličnega ravnotežja.

Bogata energija: Krompir je bogat na ogljikovih hidratih, ki so izvor energije in toplote.

Nasitljivost: Krompir je nasitljiv in lahko prebavljiv.

Ima prijeten okus: O k u s krompirja je vsesplošno prijeten. Pripravljen je lahko na najrazličnejše načine, posebej ali pa z drugimi jedmi.

Lahko prebavljiv: Nimate nobenih sitnosti s pripravljanim krompirjem, ker mu ni treba olepšav.

Trebnih zdravju: Kaj pa so te snovi in lastnosti?

Ogromno hranila: Pet vitaminov, ki se navadno nahajajo v jedeh, vsestvi vitamin C, B, G, tudi Niacin je v njem v precejšnji množini. Vitamin A je v zadostnih množinah. Te potrebuje za splošno rast, za zavarovanje proti boleznim, pre-

Žvečni Hranilni Urad zaključil opis o važnosti krompirja v tem času s tem priporočilom: "Jedite krompir vsak dan."

Papež povišal škofa

Svetska brzojavna agentura v svojem poročilu, ki ga je prejel OWI v Washingtonu, pravi, da je papež Pij XII, škofa Giovanni Cazzanija v Cremonji povzdignil v nadškofa za njegovo 40-letno delovanje za cerkev.

Novega nadškofa je ostro napadel Roberto Farinacci, urednik fašističnega lista Regime Fascista, ker je pokazal svoje sovražno stališče proti fukaristi vlad in nacijski okupacijski vladi v severni Italiji.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$2.50
STANE SEDAJ \$2.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

**ZAKAJ NE BI KUPILI
EN "EXTRA" BOND DANES**

Kratka Zgodba

Ignac Musich:

OH, TA LJUBI RAJŽELC

Te kratke povesti bi mogoče nikdar ne napisal, ko bi me indirektno ne prisilil tiskarski škrat, ki je potegnil spargelne izpod lonca in jih postavil pod sonce. Ne vem kako jih tukaj gojijo, toda v starem kraju so rastle pod visokimi lonci, da so jih branili direktni solnčni žarki in so ostali lepo rumeni; če jih je pa dobilo solnce, pa piko, so pa postali takoj zeleni in so bili trdi, kot koruzna stebila. Tak hiter preobrat na zeleno, se še nekje drugje zgodi, če smem verjeti gotovim virom.

Bilo je pred več kot dvesto leti, ko se je porodila mlada newyorški mož, da bi bilo dobro, da bi se enkrat podali na kmet. Ker so bili večinoma vsi iz kmetov doma, so hoteli videti kakšna je kaj ameriška kmetija, v primeri s starokranjsko. Poznali so Slovenca, ki je imel kmetijo nekje v gornjem delu države New York in se dogovorili, da ga bodo presenetili z obiskom.

Šli so res tja, kmet, ki jih je poznal, jim razkazuje po hlevu in oni mu z zanimanjem sledijo. Jaz jih bom imenoval Janez, Jaka in Jože, čeprav so se mogoče drugače nazivali. — Janez je stopal poleg kmeta in popraševal o tem in onem. Jaka jima je sledil in ogledoval vse okrog sebe in Jože je bil pa zadnji; hodil je sem in tja in tu pa tam pobožal živinco — pri staji za teleta se je pa ustavil in gledal lepega lisastega teleta, ki je prišel k njemu in mu prišel izati roko. Jožetu pogled se je nekoliko potemnil in potem se je pa zadel pred se in si prišel praskati brado, kot bi se mu šlo za jako težko odločitev. Kar nekako ustrašil se je, ko so prišli do njega in ga zadržali iz skrivnostnega sna.

"Koliko je pa tole tele stara?" je vprašal gospodarja. "Ravno v petek je bilo tri tedne," je odgovoril gospodar. "Zakaj pa me vprašate?" "Lep se mi zdi," je pojasnil Jože.

Šli so k večerji in se postego nadelali dobre jedi, ki je ob svežem zraku še posebno dobro teknila, potem so se pa posedli po stolah in pričeli greti stare spomine, iz New Yorka in seveda tudi niso pozabili iti v misli v stari kraj in "na vas", kot so res hodili, ko so bili tam, se kot mladi fantje. Čas je potekal neverjetno hitro in mirak se je kar takorekoč tiho prikradel, da se skoro zapazili niso. Jože je pa izginil iz družbe tiho kot senca in niso opazili adaj. Pogrešili so ga šele, ko je prišel na vrsto pijače in je en kozarec ostal poln na mizi. — Eden je stopil pred hišo in ga poklical. Jože je prišel iz hleva, obrisal roko ob travo, šel v hišo in prisedel k mizi.

Ponoči je dregnil svojega tovarisa Janeza v rebra in ga na pol tiho vprašal: koliko časa se ne je delal rajžela? "Hm, kar sem bil v starem kraju. Zakaj pa vprašate?" "Oh, kar tako," pojasnil Jože. "Kaj rečeš, koliko hoče za teleta." "Kaj ali bi ga kupil?" pozveduje Janez. "Seveda bi ga," odvrne Jože.

"Čemu ti pa bo, ali ga boš vlekel v New York s seboj?" pozveduje Janez. "Oh, kaj se; rajžela bomo jedli!" se odvrne Jože.

"Ah bodi no hudiča neumeni; saj imamo dosti za jesti. Kaj bode pa rekel če boš teleta kupaval; bodo mislili, da smo lačni. Kmeta bo sram," je ugovarjal Janez.

"Bo ga sram, če lahko dolar ali dva več dobi, kot bi mu dal mesar za teleta. Denarja ga pa ja ne bo sram; in fant da se ne boš bal; saj tebe ne bo nič štalo, jaz bom sam dal za teleta, se bom vsaj enkrat zopet do sitega najedel rajžela."

"No, če tako hočeš, naj pa tvoja velja," je pristavil Janez.

Drugi dan so se pogodili za ceno in določili dan za gostitev; biti bi morala čez tri dni. Jožetu ni bilo za vse teleče meso toliko, kot za rajžela in se je kar obližoval, ko je mislil nato. Zdelo se mu je, da čas nikakor ne gre.

Janez je izginil iz postelje vsako jutro mnogo pred drugim in odšel po prstih iz hiše, ter jo odkuril po rosnih travah naravnost v hlev. Tam je navezal teleta in ga odgnal za

Dvodolarski bankovci ob mehiški meji

Ob meji med Zed. državami Mehike in Zed. državami sev. Amerike oziroma na obeh bregovih Rio Grande, kroži med prebivalstvom obeh dežel, kar največje število dvo-dolarskih bankovcev. Teh bankovcev je v texanskem mestu El Paso, več kakor v vseh ostalih mestih naše republike. Ti bankovci so namreč zelo potrebni ob meji, kajti naši državljani odhajajo vsak večer preko mosta v Ciudad Juarez, da se tamkaj vesele in zabavajo v cabaretihi, ki so mnogo cenejši, kakor naši.

Od pričetka sedanjih vojn, sta obe vladi (naša in mehiška) izdali odlok, glasom katerega je prepovedano vzeti iz naše republike v Mehiko in obratno, bankovce, ki so po vrednosti večji, kakor dvodolarski. V skladu z odredbo, se dvodolarski bankovci ob meji izredno hitro porabijo. Carinarski uradniki ob meji morajo do časa, ko se izletniki vrnejo iz Mehike,

hlev, v lepo zeleno travo, da se je tam po svoje pasel. Janez si je mislil, če že nič ne pridene denarja, bom vsaj toliko pripomogel, da se tele zredijo, kar največ mogoče, samo od mleka bo bolj slaba. Predno so drugi prišli na dan, je že Janez opravil svoje delo in o tem nikomur ni povedal. Bil je dobra in skromna duša in se ni hotel hvaliti, kaj vse že naredi predno drugi vstanejo. Za Jožeta pa ni bilo obstanka; hodil je v hlev in ogledoval svojo živino, ter govoril o rajželnih vsa čemu, ki ga je hotel poslušati.

Prišel je končno le dan, tako težko pričakovani. Janez je bil na delu, tudi tisto jutro in se je božal teleta, ter govoril z njimi. "Jaz sem storil dobro in čisto nič rad ne vidim, da sva danes skupaj na pašo, ampak Jožetu tek, bo skoro gotovo škodil tvojemu mlademu življenju. Gladi ga je, ko ga je prignal nazaj v stajo, mu odvezal omot od vratu in odšel proti hiši nič kaj preveč vesel. Telčka se je privadil in prišel se mu je smiliti. Toda kaj se hoče, če bi ga Jože ne kupil, bi ga pa mesar in teletu bi to nič ne pomagalo. V vsakem slučaju ga bo konec, tako ali tako.

Za teleta je prišla zadnja ura in zgodilo se je z njim, kar so mu namenili. Jožetu je bilo vse drugo deveta briga, le rajžela je hotel. Ko mesar potegne tisto robo na dan, bi pa Jožetu kmalu slabo prišlo od preseženja, ker mesar je povedal, da tele nima rajžela ampak vampe. Stvar je pojasnil tako, da je teleta nekdo s travo nasitil in so se reči tako zasukale, da so iz rajžela nastali vampi in, kot mi je Janez pravil, še ni Jože nikdar jedel tako dragih vampov. Le to mu ni slo v glavo, kdo je nalašč teleta s travo našopal, tako da so iz belega rajžela postali zeleni vampi.

zaplentit vse njihove bankovce, ki so po vrednosti večji, kakor dvodolarski, kar vzame mnogo časa. Naši izletniki v mehiško mesto Ciudad Juarez, neso samo ob sobotah zvečer preko mosta najmanj po \$75.000 v dvo-dolarskih bankovcih, kajti ob sobotah so tamkaj zabave največje. Ob nedeljah, ko so zabave manj vesele kakovosti, poneso seboj le po \$60.000, in ob navadnih delavnikih potrošijo v Ciudad Juarez le po \$45.000.

Kadar pa dobe naši vojaki svojo plačo, potem odneso v Ciudad Juarez kar po \$100.000 oni isti večer. In mehišanci, ki prihajajo preko mostu na našo stran, prinašajo dvodolarske bankovce nazaj v Zedinjene države, kjer kupujejo razne potrebščine. Menjava denarja so otvorili na obeh straneh mostu posebne urade. Oni služijo pri vsakem dolarju le, in prav dobro izhajajo.

Najglobokejši petrolejski vrelci v Louisiani

Družbe, ki se bavijo z pridobivanjem za vojno neobhodno potrebnega petroleja, se izredno zanimajo za pridobivanje petroleja v državi Louisiani, kjer so ravnokar dovršili vrtanje najglobokejšega vrelca.

Do petroleja so prišli potem, ko so vrtali 13.500 čevljev globoko. Dasiravno so že večkrat vrtali v večje globočine, tok petroleja ni bil nikdar v toliki množini, kakor je oni, s katerim so ravnokar dokončali v Louisiani. Odprtina novega vrelca je sicer le majhna, toda kljub temu znaša dnevna količina petroleja iz tega vrelca 750 so-dov. Ta vrelce je oddaljen od New Orleansa, La., nekako 70 milj. in sicer v jugozapadni smeri in je last Union Producing Co., katere družba je filijalna družba United Gas Corp.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati

ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri iskanju na državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic in ugovorine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razo, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu. Predsedniki Zedinjenih držav in Poedine države. Cena knjižice je samo 50 centov.

ta se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.,
New York 11. N. Y.

FRANCIJA IN JUGOSLAVIJA

Francoski narodni poslanec zahteva priznanje Titove vlade.

Pred kratkim je na seji francoske skupščine v Alžiru, ko se je razpravljalo o zunanji politiki nove Francije, narodni poslanec Florimond Bonte načel vprašanje razmerja med Francijo in Jugoslavijo. Govornik je pohvalil Titovo vlado, ki se — po njegovih besedah — vedno bolj utrjuje in kateri je uspelo, da si je izvojevala priznanje zaveznikov, za kar se ima zahvaliti organizaciji in borbi Narodne Osvobodilne Vojske, ki razorožuje za zaveznike 35 ovisnih divizij in pa dejstvu, da je edina narodna vlada v domovini.

Poslanec Bonte je misljenja, da bi Francoski Odbor Narodnega Osvobođenja (t. j. Francoska vlada pod De Gaulle) moral priznati vlado maršala Tita. On tudi verjame, da bo Jugoslavija igrala veliko vlogo po vojni na Balkanu in da je v stvarnem interesu Francije, da vzpostavi napram Jugoslaviji svojo tradicionalno politiko prijateljskih vezi.

Francija, ki je s svojo revolucijo leta 1789 dala takorekoč rajstvo demokratični ideji na svetu, je bila prijateljski naklonjena narodom Jugoslavije, ki so se vedno borili, da ostvarijo demokracijo, ker so bili po naravi prežeti s to idejo. Po prvi svetovni vojni so obiskali Jugoslavijo med drugimi ministri Barthou, Delbos in Herriot z namenom, da z okrepitvijo zveze razbijajo prodiranje nemškega imperijalizma na jugovzhod, a so na žalost naleteli na ljudi, ki so bili zainteresirani samo za lastno korist, na ljudi, ki so danes kvizdžingi. Dijaki

NAŠI ZASTOPNIKI

California: San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado: Pueblo, Peter Cutig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana: Indianapolis, Fr. Markich
Illinois: Chicago, Joseph Beveć*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cloro in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelch

Masculine, Martin Dubuc
North Chicago in Waukegan, Marb Warick
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukachich
Ely, Jos. J. Pesbel
John Terap, Ely, Minn.
Eveleth, Louis Goube
Gilbert, Louis Vessel
Montana: Roundup, M. M. Panlas
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Strisha*
Little Falls, Frank Manie*
Worcester, Peter Kode*
Ohio: Harberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Halant, John Kumbie
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon: Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania: Hessemer, John Jevnikar
Conenough, J. Brezover*
Coverdale in okolica, Jos. Paterni
Export, Louis Supancić*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamlin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerin
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polants*
Krayn, Ant. Tauselj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zusi*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Bren
Turtle Creek, Fr. Schilfer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin: Milwaukee, West Allis, Frank Shok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming: Rock Springs, Louis Tauchar*
Diamondville, Joe Kotich
(*Zastopniki, ki imajo poteg imena, so upravičeni obiskati tudi druge nasebine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)
origoniramo. Uprava "Glas Naroda"
Vsek zastopnik izda potrdilo za stoto, katere je prejel. Zastopniki toplo

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes! Sloven-skemu Pomoznemu Jbort. 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

- 1 Domače živali
Spisal Danur Felgel
- 2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj
- 3 Andrej Ternovec
Spisal Ivan Albrecht
- 6 Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman

- 17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec
- 18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Moško
- 19 Student naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar
- 22 Balade in romance
Spisal A. Aškerc

- 8 Pravljice
Zapisal H. Majar
- 10 Dedek je pravil
Spisal Julij Slapčak
- 12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Pandurić
- 13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.
- 14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Kolutnik
- 15 Suneški invalid
Spisal Silvester Kolutnik

- 23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gangl
- 24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Utra
- 25 Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli
- 26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris
- 35 Praški Judek
Spilmanova povest — Prev. Josip Volo

- 28 Magda
(Igra) — Alojzij Remec
- 29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin
- 30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
- 31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič
- 32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec
- 33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev
- 34 Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar
- Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!
- 36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
- 38 Tončkove sanje na Miklav-jev večer
(Igra) — J. Erbežnik in F. Roč

Kupite en "extra" bond Bonde za Zmagol

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitiga pisatelja
Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovno oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street

New York 11. N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(48)

"V Civryu," nadaljuje gospod Dumoulin, "je mož z imenom Jean Renaud. To je prav tisti Renaud, ki mu je Mellier nekdaj rešil življenje ter mu izkazal že mnogo drugih dobrot. Njemu torej Mellier naroči, naj ubije mladeneča, ker je bil prisegel, da mladega moža spravi s sveta. In v istini: mladeneča podere krogla puške Jeana Renauda, ki je bil šel tistega dne na lov na volke. Jeana Renauda primejo. Bil je 24 ur doma in brani se, da bi izpovedal, kje se je mudil od neke gotove ure po noči, in kaj je ta čas delal. Videli so ga, kako je v Saint Irunu lezel iz gostilnice, ki je v njej bival umorjenec. To Renaud sam prizna. Ko ga pa povprašajo, kaj je imel ponoči opraviti le tam, potem močvi. Molči pa gotovo zato, ker hoče povedati imena svojega sokrivca. Gotovo ni bil šel v Saint Irun, da bi ropal, temveč da bi uničil papirje, ki bi policijo lahko vodile na sled pravemu zločincu ter bi tudi pobral pisma, ki jih je pisala Lucila Mellierova svojemu ljubljencu. In v istini, v stanovanju umorjenčevem najdejo kupce pepela. — Jeana Renauda potem obsodijo, in on pride v bagno. Njegova žena umre same žalosti porodivši deklico. Kaj bode iz sirote? Jacques Mellier jo vzame za hčer, ter ona stopi na mesto izginole Mellierove hčere Lucile. Prav verjetno je, da Mellier zapusti Jean Renaudovi hčeri vse svoje premoženje. Tako poplača njej to, kar je njenemu očetu dolžan."

"Tako," nadaljuje odvetnik, "je govoril nekdanji mirovni sodnik saint-irunski, in mislim, da je pravo zadel. Jaz sem prepričan, da je Jean Renaud nedolžen — in še veliko nedolžnejši kakor misli dobri Geoffrey. Jean Renaud po mojih mislih zločinstva niti izvršil ni, nego le Jacques Mellier, ki se je pri tem poslužil Jean Renaudove puške. Da je volji ubijalec kriv, ne bi bil bi ga videli tisti večer pred umorom na vseh oglih; mož bi se bil skril. Tudi bi ne bil se dilažajočo žrtvo vleklo do groblje, nego gledal bi bil, da jo skoro popiha. Ne; on je umirajočega slučajno našel. Ta mu je potem ukazal, naj poišče njegove papirje ter naj jih uniči; pri tem mu je gotovo imenoval morilca, in ta morilec je: — Jean Renaudov dobrotnik! Iz tega se tudi lahko sklepa, zakaj se je ta prenapeto hvaležni, brezmejno pošten mož dal obsoditi namesto drugega!"

Grof priklimi.

"Da, tako se skrivnostna ta dogodka najlažje razloži. Iz česa pa sklepaš, da je mlada Mellierova hči bila ljubica umorjenčeva?"

"To dokazuje že to, da je izginila. Ko izve, da jej je lastni oče umoril ljubega, ubeži na tuje, da tam skriva svojo sramoto, ki se več ne da izbrisati. In h komu naj bi bil sicer mladi tujec hodil vsako noč v Fremicourt? Tudi je prišel iz Rheimsa v oni kraj takrat, ko se je tudi gospodična Mellierova vrnila bila od nekega odločnega obiska domov."

"Ah!" jekne grof ganjen. "Iz Rheimsa je torej prišel mladi tujec? In kdaj se je to godilo, kaj praviš?"

"Pred kakimi dvajsetimi leti."

Grof postaja zmerom bolj zmeden.

"In kako li se je zval umorjenec?" povpraša plaho.

"Imenoval je bil svoje krstno ime: Leon."

Grof tožno zakriči. Trešči pokonen, bled ko zid, zmedeno gledajoč in zdelo se je, da ga groza trese. Gospod Dumoulin ga zašušeno pogleda; a ni se upal ga česa vprašati. Na to se grof spusti zopet na stol, tam nepremično obsedi zakrivši si obraz z rokama. Naposled se osrči ter vzdigne glavo.

"Ne povprašuj me," de žalostno svojemu prijatelju. "V tem trenutku bi ti ne mogel ničesar povedati. Nehote si, ljubli Nestor, se dotaknil žgoče skrivnosti mojega življenja, za katero jedino še nisi znal. Nekega dne ti razodenem vse — a danes mi k temu pomanjka poguma! . . . Bolj ko kdaj prej, mi je sedaj na tem, da se Jean Renaud oprosti. Pa bodem li to mogel doseči, ne da bi zatožil pravega morilca? Kajti tega ne bi hotel nikakor storiti! Kaj mi svetuješ?"

"Jutri ti izročim memorandum, ki sem ti ga obljubil, a zraven tega napišem tudi prošnjo, da se Jean Renaud oprosti; prošnji priložim ugodna sprečevala iz Cayenne. Tvoj kredit pri ministru stori potem še drugo. Dvajset let je že minulo, kar se je zgodilo zločin; stvar je skoro zastarela. Prepuštam torej pravega krivca pekoči ga vesti. Žrtva Jean Renaudova bi bila brez koristi, da ubojnika danes izročiš sodišču. Če Jeana Renauda oprostiš, potem se mu gotovo zgodi pravica, in misel ga bode božala, da se ni zastoj žrtvoval za krivca."

Nekega dne pokliče vodja kazenske kolonije cayenne-ske Renauda v svojo sobo.

"Dobil sem danes dva za vas jako važna telegrama," reče mu prijazno. "Prvi telegram mi naznanja, da ste popolnoma oproščeni."

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopisovanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vsprej plačano naročnino. **ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

"Da sem popolnoma oproščeni?" . . . vikne Renaud ves iz sebe.

"Da, da! popolnoma ste oproščeni! Neka uplivna oseba je delala za vas; a tudi to, da ste se tukaj lepo vedli in izvršili nekaj rešilnih del, je provzročilo, da ste dosegli milost cesarjevo."

Jean Renaud ni mogel zdaj več dvomiti; pričel je jokati. "Oj, domov! . . . domov! . . . domov! — " to so bile edine besede, ki jih je mogel izgovoriti.

"Nič vam ne zaprečuje vašega povratka domov," reče ganjeni vodja dobrotno. "A z vašim pomiloščenjem je došel tudi drug telegram, ki se mi je z njim naročilo, da vam izplačam tristo frankov."

Jean Renaud ni mogel govoriti. Njegove prsi so se krčevito vzdigovale, tresoči roki je sklepal na prsih. Bil je same sreče oneme!

(Nadaljevanje.)

NEKAJ MISLI O NACIJSKIH MAŠČEVANJIH

Spisal Haro'd J. Laski.

London, Anglija (ONA). — Globoko smo bili presunjeni, ko smo slišali, da so nacisti ustrelili skoro 50 RAF ujetnikov v "poskušnem ubegu".

Dokler ne bo mogoče znanemu ministru podati svetu vse informacije o okoliščinah te strašne epizode, kot jo morejo dobiti v Švici, bo seveda mogoče samo domnevati o stvari. A na prvi pogled je kaj težko sprejeti oficijelno nacistično razlago.

Če neka armada, ki se ni v razpadu, dobro čuva vojne ujetnike, ti redko poskušajo ubežati v večjih številih. To se seveda zgodi, da zbežijo kot posamezniki ali po v skupinah po dva ali tri, a kolektivni napor vsake večje grupe skoro vedno vzbudi pozornost in zmanjša možnost uspeha.

Fraza "poskušajo ubežati" ima čuden prizvok v naših izkušnjah z naciji. Nihče ne more pozabiti mož v koncentracijskih taboriščih katerih ubožniški poizkusi so bili le umazan pseudonim za eksekucijo. Nihče tudi ne more pozabiti, kako nizko cenijo naciji človeško življenje. Poleg tega pa moramo pomeniti, da je njihovo pojmovanje o bombardiranju popolnoma drugačno, če so oni žrtve, ali pa če so oni napadalci.

Važno je, da imamo v mislih, da je sovražstvo do Britanije sedaj eden glavnih elementov v hitlerjanski filozofiji. Dolga leta so on in njegovi banditi upali na sporazum med Britanci in njimi; celo po propadu Francije je so bili prepričani, da je sprava mogoča. Vsi upi za kompromisni mir, vse sanje, ki jih je imel Hitler o angleško-nemškem razumevanju, z Britansko privolitvijo, nemške razširitve na račun Rusije, so se zrušile v nič. Gotovost poraza se guga pred njimi kakor vrv pred obseščem. To vse je vodilo k sovražstvu Britanije, zahtevajoč dejanj ne samo besed.

Ta ogažna tragedija ima najbrže dvojno razlago. Po eni strani je to poizkus izvršiti maščevanje za prihajajočo kazen za katero voditelji vedo, da je ne morejo prestaviti za več nego par mesecev; po drugi strani, bi radi, da bi identificirali nemške mase z njihovimi zločini, zato, da bi tem slednjim dopovedali, da je brezupno se odtegniti voditeljem. S tem poskušajo prepričati ali pa vsaj odložiti, prihod dneva, ko se bodo nemške množice obrnile proti banditom, ki so jih zapeleli.

Je čisto jasno, da možje kakor Goebbels in Himmler upajo izzvati represalije nad nemškimi ujetniki v naših rokah, kar bi se dalo uporabiti kot sredstvo, da se vzbudi med Nemci sovražstvo, ki bi podaljšalo vojno. Prav gotovo kažejo nekatera njihova dejanja značaj podgane v zagaati. Če je zmaga nemogoča — in oni prav dobro vedo, da nemorejo — bodo vsaj prizadjali kar največ gorja predno bodo plačali kazen, Po-

JACK CARSON IN JANE WYMAN

Dva izborna igralca, ki nastopata v filmu "Make Your Own Bed", ki je sedaj na platnu v N. Y. Strand gledišču na 47th Street in Broadway v New York City.

"Čebula-solzivka" zelo ljubljeno sočivje

Tekom sedanje vojne, se je zopet vrnilo mnogo starih običajev, kateri so bili deloma že pozabljeni. Med te "običaje" spada tudi — čebula, katero je prebivalstvo v predvojnem času dokaj zanemarjalo. Baš kakor se v največjem času pojavljajo na ulicah konji in stari konjski vozovi, tako se pojavlja tudi zelena čebula oziroma "solzivka" na barah saloonov, kjer si jo lahko vsakdo brezplačno privošč. Vsek lastnik "vrta znaga" prideluje sedaj tudi čebulo.

Poroča se tudi, da je imel general Wingate, ko je nedavno vodil svojo vojsko po divjinah Burne proti Japoncem, polne žepke maših čebulic, katere je neprestano žvečil in si tako gasil žejo — in pri tem mislil na hladno pivo.

Tudi Rusi so si gasili žejo z čebulo, ko so gonili Nemce po ukrajinskih stepah in pri tem so ruski zdravniki dognali, da je čebula najboljšo sredstvo za zdravljenje ran, tako da jo sedaj rabijo celo pri amputacijah.

Celo dekleta, ki so čebulo smatrala dosedaj kot neromantično "cvetko", sežajo po njej, kadar jih izvoljenec povede na čašo pive v plesišča, katerih mize so sedaj dekorirane z čebulnim zelenjem in mično belimi koreninami te rastline.

Predsedniške volitve na Kubi

Minulo sredo so se vršile v republiki Kubi predsedniške volitve. Dosedanji predsednik te republike, Fulgencio Batista je bil predsednik od leta 1933 nadalje. Predsedniški kandidat za mesto dosedanjega predsednika je bivši ministrijski predsednik in prijatelj dosedanjega predsednika dr. Carlos Saladregas, dočim je kandidat opozicije dr. Ramon Gran San Martin. — Za novega kubanskega predsednika je bil izvoljen kandidat opozicije dr. Ramon Gran San Martin.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER,

so vključene stroške slovenske pesmi: SLOVENSKA LIRA "AMERIŠKA" V PESMARICI

1. Podoknica — možki zbor s bariton samospevom
2. Pozdrav — možki zbor
3. Lahko noč — možki zbor
4. Otokiti trvon — možki zbor
5. Pomladenska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, možki in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altanski odmevi — za možki in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz polna 126 — možki zbor
10. Solci — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Pesmi 29 za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira ali orgel

CENA SAMO 50 centov KOMAD

Te so koncertne pesmi za možke in mešane zore, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MATEJ L. HOLMAK, organist in pevec, pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.—

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Note

za K L A V I R ali PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Brezesa of Spring Time of Blossom (Cretel Ave)
- * Po Jezeru Kolo
- * Spavaj Milka Moja Orphan Walts
- * Dekle na vrhu
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance Vanda Polka
- * Židana murela Veseli bratci
- * Ohio Valley Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj Ko jeličen ta maza
- * Kadar boš ti vladat sel

ZVEZEK 10 SLOVENSKE PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad Moje dekle je še mlada Barbara polka

Naročite pri: KNJIGARNI Slovenic Publishing Co. 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenici v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogli naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . . Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

St., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.